O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
Buxoro davlat universiteti
“Yashil iqtisodiyot va agrobiznes” kafedrasi

“O‘ZBEKISTONDA BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH VA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO‘NALISHLARI”

Xalqaro miqyosidagi ilmiy-amaliy anjuman materiallari

2025 yil, 14-15 aprel

1

Buxoro – 2025

MUNDARIJA

I SHO‘BA. Barqaror rivojlanishning xalqaro va milliy maqsadlariga erishishning amaliyoti va istiqbol yo‘nalishlari……………………………………………………………………..3
Xamidov Obidjon Xafizovich. MILLIY IQTISODIYOTDA YASHIL YONDASHUV: BARQAROR TARAQQIYOT YO’LIDA……………………………………………………….3
B.Ruzmetov, Baxtiyarov Shohzod. MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI ASOSIDA KOMPLEKS RIVOJLANTIRISH USTUVOR YO‘NALISHLARI…………………..8
Navruz-Zoda Baxtiyor Negmatovich. IQTISODIYOTNING “YASHIL RIVOJLANISH” MODELI: YARATISH BOSQICHLARI VA ORGANIK TUZILISHI………………………...13
Abdulloyev Asliddin Junaydulloyevich. IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH VA "YASHIL IQTISODIYOT"……………………………………………………………………………..20
Salayev San’atbek Komilovich, Vaisov Dilshod Ibodullayevich. TIBBIY XIZMATLAR KO‘RSATUVCHI KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO‘NALISHLARI……………………………………………………………..22
Ахмедов Турсун Мухитович, Абдуганиева Юлдуз Тоштемировна. ВЛИЯНИЕ ДОСТИЖЕНИЙ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ НА ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ В УЗБЕКИСТАНЕ………………………………………………………………………….31
Abdulloyev Asliddin Junaydulloyevich, Hasanov Akbar Abduqodirovich. A METHOD FOR EVALUATING GROWTH IN A GREEN ECONOMY CONSIDERING LIMITED RESOURCES AND ENVIRONMENTAL IMPACT……………………………………………………..37
Kurpayanidi, Konstantin Ivanovich, Muzaffarova Shohzodaxon Jamshidovna. THE ROLE OF THE GREEN ECONOMY IN THE TRANSITION TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ITS IMPACT ON SOCIO-ECONOMIC GROWTH………………………………………...41
Li Honglei. Narzullaeva Gulchehra Salimovna.PROMOTING CONFUCIANISM AND MODERN CORPORATE MANAGEMENT BASED ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN UZBEKISTAN…………………………………………………………………….44
Muratova Shohista Nimatullayevna, BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISHDA TOVARLAR “YASHIL” EKSPORTINING ISTIQBOLLARI…………………..49
Yavmutov Dilshod Shoyimardonkulovich, Muxitdinova Lobar Solixovna. INNOVATSION TRANSFORMATSIYALAR SHAROITIDA MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH…………………………………………………………………………….54
Abdulloyev Asliddin Junaydulloyevich. Barqaror rivojlanish faoliyatini ta’minlashda sug‘urta tizimiga ilmiy yondashuvlar va uning o‘ziga xos xususiyatlari…………………………………..63
Асланова Дильбар Хасановна, А.Б.Усманова. УЗБЕКИСТАН И ЕГО РОЛЬ В ОРГАНИЗАЦИИ ТЮРКСКИХ ГОСУДАРСТВ (ОТГ)……………………………………..70
Маматов Бахадир Сафаралиевич. ЎЗБЕКИСТОНДА БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ МАҚСАДЛАРИГА ЭРИШИШДА ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ……………………………………………………73
Тошматов Шухрат Амонович, Шарипова Нилуфар Ҳикматуллаевна. ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ МОЛИЯВИЙ БАРҚАРОРЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШДА ЯШИЛ БАНКИНГНИНГ ЗАРУРИЯТИ……………………………………………………………82
Raxmatulla Ergashev. XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISH IMKONIYATLARI……………………………………86
Е.В. Ломоносова, В.В. Бирюков. О НЕОБХОДИМОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКИ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН………………………………………….96
Сыров В.Н, Пулатова Л.Т, Камалов Отабек Анварович. ПОВЫШЕНИЕ АДАПТАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ОРГАНИЗМА НА ОСНОВЕ АНТИТОКСИЧЕСКОГО ДЕЙСТВИЯ ЭКСУМИДА ………………………………………101
Fayzullayev Dilshod Saydullo o‘g‘li. "Yashil iqtisodiyot: mohiyati, tamoyillari va istiqbollari"……………………………………………………………………………………108

Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna. BARQAROR RIVOJLANISHNING XALQARO VA MILLIY MAQSADLARIGA ERISHISH AMALIYOTIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH METODOLOGIYASINING IQTISODIY AHAMIYATI……………………………………113
Baranov Alexander Sergeevich, Baranova So Alexandrovna. THE SPECIFIC ASPECTS OF THE CIS COUNTRIES INVOLVEMENT IN UNESCO'S WORLD HERITAGE PROTECTION INITIATIVES: RELEVANCE TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT………………………..118
Muxtarov Utkirjon Mutalibjanovich. ISHSIZLIK MUAMMOSI VA UNI BARTARAF ETISH – BARQAROR RIVOJLANISHINING MUXIM OMILI………………………………………...127
Rahimova Mohigul Isroiljanovna. XALQARO TAJRIBALAR ASOSIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI……………….135
Xodjayev Anvar Rasulovich. BARQAROR RIVOJLANISHDA FRANCHAYZING INNOVATSION BIZNES MODELLAR ORQALI XALQARO VA MILLIY MAQSADLARGA ERISHISH………………………………………………………………………………138
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich. O'ZBEKISTONDA BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH VA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING BARQARORLIK REYTINGI ROLI……………...142
Burxonov Sardorjon Nasulloyevich. THE IMPORTANCE OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY IN THE GLOBAL INTEGRATION OF INDUSTRIAL ENTERPRISES…………148
Qilichov Muhriddin. YASHIL IQTISODIYOT KONTEKSTIDA MADANIY MEROS: ILMIY TENDENSIYALAR VA TAHLIL……………………………………………………………155
Razzaqov Muhammadqodir Baxtiyorjon o'g'li, M-A.H. Eshonov. HEALTHY COMPETITION IN THE NATIONAL ECONOMY IS THE DRIVING FORCE OF PROGRESS…………………161
Eshonov Muhammad Ayyub Xoshimjon o'g'li, A'zamov Afzalbek Yorqinjon o'g'li. Zamonaviy kasblarning O'zbekistonda ishsizlikni kamaytirishga ta'siri: joriy tashabbuslar va xalqaro tajribalar……………………………………………………………………………………165
Igamova Shaxinya Zikrilloyevna. Understanding the Impact of Environmental Regulations on Green Technology Innovation Efficiency in the Construction Industry……………………….168
Qiryigitov Xurshid Batirovich, Nomozova Yulduz Sherali qizi. BARQAROR TARAQQIYOT YO'LIDA YASHIL IQTISODIYOT: O'ZBEKISTON RIVOJLANISHI VA ISTIQBOLLAR…175
Qodirov Baxodir Tursunovich, Razzaqov Muhammad Qodir Baxtiyorjon o'gli. THE IMPORTANCE OF THE GREEN ECONOMY IN 2025: ANALYSIS AND PROSPECTS……177
Qudratov Alisher Alijanovich, Usanova Sarvinoz Rashid qizi. HUDUDLARNI SANOATLASHTIRISH VA INNOVATSION HUDUDGA AYLANTIRISH ISTIQBOLLARI: XALQARO TAJRIBA, MUAMMO VA YECHIMLAR……………………………………..180
Boltayev Shavkat Sharipovich, Eshbekov Murodjon Uktamovich. 2030 Barqaror rivojlanish kun tartibi doirasida O'zbekistonning strategik yo'nalishlari……………………………………..182
Turdiyeva Muqaddas Umarovna. Sanoat korxonalarida innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali samaradorlilikka erishish yo'llari……………………………………………………185
Yuldasheva To'tixon Yakubovna, Turgunova Gulxumor Baxtiyor qizi. GENDER STEREOTIPLARINI BARTARAF ETISH…………………………………………………...190
Abdullayeva Nilufar Maxamadjanovna. O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TA'LIM METODLARI VA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR INTEGRATSIYASI………………………………………………………………………...194
Умурзакова Мўътабархон Нодир қизи. Хитой соғлиқни сақлаш тизимида тиббий суғуртанинг аҳамияти…………………………………………………………………200
Yembergenova Aynur Aidosbaevna. Implementation of green economy mechanisms in diversification of construction industry enterprises…………………………………………...203
Z.A. Arynova. Development of the Rural Labor Market in the Context of Achieving National Sustainable Development Goals……………………………………………………………208
Гафуров Бунёд Бахтиярович. ҲУДУДЛАРДА КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ТУРКИЯ ТАЖРИБАСИ ОРҚАЛИ ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИМКОНИЯТЛАРИ…………………………………………………215

Giyazova Nozima Bayazovna, Bahronov Shaxriyor Shukrulloyevich. O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH……………………………………………220
Giyazova Nozima Bayazovna, Muxamedova Sevara Azamatovna. RAQAMLI IQTISODIYOT VA XALQARO BOZOR MUNOSABATLARINING YANGI PARADIGMALARI………………226
З.М. Магрупова, Толеутаев Тимур Аргынович. Обеспечение качества жизни через управляемую урбанизацию в условиях устойчивого развития…………………………...232
Лямкина Виктория Александровна. Стратегическое управление вузом 3.0: фокус на экологическую устойчивость и зеленую трансформацию…………………………………..238
Мурод Максудович Паязов. Ўзбекистон барқарор ривожланишнинг халқаро ва миллий мақсадларга эришида ҳалқаро ҳамжамиятнинг диққат марказида………………………….241
Саматова Эльвира Эскендеровна, Козленко Алла Васильевна, Рузиева Севарахон Умаровна, Толонова Айзатгул Каныбековна, Авазов Ооматбек Алтынбекович. ПЕРСПЕКТИВЫ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ - СПРАВЕДЛИВОЕ КАЧЕСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ВОЗМОЖНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ НА ПРОТЯЖЕНИИ ВСЕЙ ЖИЗНИ ДЛЯ ВСЕХ…………………………………………………244
Шоахмедов Шохрух Шорахимович. Оценка устойчивого развития сельских территорий путем социологических обследований……………………………………………………..250
Шоахмедов Шохрух Шорахимович. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА……………………………………………………………..253
Якубов Нурбек Алишерович, Жамолов Мирзабек Миржалил угли. ПРАКТИКА И РЕКОМЕНДАЦИИ ПО РАЗВИТИЮ АГРОТУРИЗМА С ЦЕЛЬЮ ИХ АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ………………………………………………………………………...257
Abdumutalibov Islombek. Mamlakatning xalqaro va milliy maqsadlariga erishishda innovatsion menejmentning roli…………………………………………………………………………264
Abdusoatova Marjona Xayrulla qiz. BARQAROR RIVOJLANISHNING XALQARO VA MILLIY MAQSADLARIGA ERISHISHNING AMALIYOTI VA ISTIQBOL YO‘LLARI………………………………………………………………………………268
Akramboyev Azizbek Rustamjon o‘g’li. KORXONALARNING INNOVATSION FAOLIYATINI BOSHQARISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH……………………………………………………………………………………..271
Azimov Olimjon Orifovich. HUDUDLARNING BARQAROR RIVOJLANISHI VA INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHDA “YASHIL” IQTISODIYOT MODELINING AHAMIYATI……………………………………………………………...272
Azimova Maxfuza Rashidovna. FORMATION OF THE LABOR POTENTIAL OF RURAL TERRITORIES AND WAYS OF ITS EFFECTIVE USE………………………………………280
Azimova Maxfuza Rashidovna.Ubaytova Mohitabon O‘zbekistonda yashil infratuzilma xizmatlari ko‘rsatishning samaradorligini oshirish yo‘llari va xorij tajribasi……………………………….284
Bekzod Sherzodovich Sharipov. Barqaror rivojlanishning milliy maqsadlari: Buxoro viloyatida inklyuziv turizm infratuzilmasining moddiy-texnik bazasini yaxshilashga qaratilgan chora-tadbirlar natijadorligining umumiy tahlili……………………………………………………289
Boltayeva Mohichehra Sharipovna, Eshbekov Murodjon Uktamovich. Ways to utilize risk management opportunities in the Green Economy…………………………………………297
Dadabayeva Mamlakat Uralovna. Yashil iqtisodiyotga o‘tish bosqichlari……………………301
Istamkhuja Olimovich Davronov. SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF COMPETITIVENESS OF HOTEL SERVICES (ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION)……………………305
Dehkanova Nargiza Sharifovna. PROSPECTS FOR DEVELOPING GREEN ECONOMY FOR SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH………………………………………………...309
Djonizaqov Ulug’bek Abdug’aniyevich. O‘ZBEKISTON SHAROITIDA IQLIM O‘ZGARISHI: TAHDID, TA’SIR VA MATEMATIK TAHLIL……………………………………………312
Mahmatrayimov Shahzod. MINTAQA IQTISODIY TIZIMINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH OMILLARI…………………………………………………………………………………316

Djurayeva Iroda Bahrom qizi. Maxsus iqtisodiy zonalar investitsion faolligi doirasida munosib ish o‘rinlari va iqtisodiy o‘sishni ta’minlash……………………………………………………..320
Razzaqov Muhammadqodir, M-A.H. Eshonov. THE ROLE OF FOREIGN INVESTMENTS IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY……………………………………323
Raupov Gayrat Soyibovich. Buxoro viloyatini barqaror rivojlantirishda madaniy meros obyektlaridan turistik xizmatlarni diversifikatsiya qilish uchun foydalanishning istiqbolli yo‘nalishlari……………………………………………………………………………...327
Inamov Farxodjon. Mintaqada investitsiya faoliyatini faollashtirishning konseptual tamoyillari……………………………………………………………………………………..337
Khalimova Nigina Jafarbekovna, Likov Samuil, Xoshimov Faroxiddin, Aliuseynov Imron. PROMISING DIRECTIONS FOR ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AND DEVELOPING A GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN……………………………..341
Kholikova Rukhsora Sanjarovna. TRENDS IN THE DEVELOPMENT AND PROVISION OF GREEN SECURITY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN……………………………………………………………………………...345
Khurramov O.K., Shukhratova M. J. THE ROLE AND IMPORTANCE OF SOCIAL MEDIA IN DEVELOPING SUSTAINABLE TOURISM……………………………………………...351
Kuvandikov Aziz Ravshanovich, Perspectives of sustainable developing of Kagan region as tourism destination based on MICE tourism…………………………………………………358
Magzumova Lazzat, Bulakbay Zh. Content and regulatory framework for the formation of a green financial system in the republic of Kazakhstan……………………………………………365
Majidov Yaxyobek Xalimjon o‘g‘li. Avtomobil yo‘llarining xizmat muddatini uzaytirish: muammolar va innovatsiyalar………………………………………………………………368
Azimova Maxfuza Rashidovna. THE ROLE OF INFRASTRUCTURE IN THE MODERN WORLD AND FUTURE TRENDS…………………………………………………………370
Maxkamova Sayyora Shokirovna. YASHIL INNOVATSIYALAR TUSHUNCHASIGA BAG'ISHLANGAN ILMIY QARASHLARNING RIVOJLANISH EVOLYUTSIYASI………374
Musayev Malikjon Karomatovich. “YASHIL” ZIYORAT TURIZMI TUSHUNCHASI VA UNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI………………………………………………...378
Мусаева Жамила Кароматовна. НЕОБХОДИМОСТЬ УПРАВЛЕНИЯ ОСНОВНЫМИ АКТИВАМИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В ДОСТИЖЕНИИ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ………………………………………………………………381
San’atbek Muzaffarov, IJTIMOIY VOLONTYORLIK - BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHDA MUNOSIB YECHIM………………………………………391
Narziyeva Dilafiruz Muxtorovna. O‘zbekistonning barqaror rivojlanishiga erishish yo‘llari…..399
Narzullayev Shodiyor Eshpulatovich. BARQAROR RIVOJLANISHDA YOSHLARNI INKUBATOR ORQALI TADBIRKORLIKKA UNDASH……………………………………..401
Paluanov Salamatbay Amangeldievich. TRANSPORT-LOGISTIKA XIZMATLARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNI OPTIMALLASHTIRISH XALQARO VA MILLIY MAQSADLARIGA ERISHISHNING ISTIQBOLLI YO‘NALISHLARI……………………...405
Qodirova Gulufar Nizomiddin qizi. THE IMPACT AND PROSPECTS OF GREEN FINANCING FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN……………………………..408
Qosimova Hilola Jamshedovna. "Theoretical Frameworks and Influencing Factors for Sustainable Economic Growth"………………………………………………………………………411
Raximova Dilorom Sulaymonovna. UMUMIY OVQATLANISH XIZMATLARI BOZORINING YASHIL RIVOJLANTIRISH MEXANIZMI……………………………………………...416
Savrieva Madina Xakimovna. MINTAQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA YUQORI SALOHIYATGA EGA YIRIK SANOAT KORXONALARINI O‘RNINI BAHOLASH USULLARINING XORIJ TAJRIBASI: KRUGMAN KONSENTRATSIYA INDEKSI, HERFINDAL-HIRSHMAN INDEKSI…………………………………………………………421
Tajiddinov Jamshiddin Shamsutdinovich. BARQAROR RIVOJLANISHDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KREDITLASH TIZIMI……………………………………………………...428

Tashpulatov Sadriddin Sayfulloyevich. SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT PRACTICES: REGIONAL PERSPECTIVES……………………………………………..432
To'rayev Shohrux KORXONA EKSPORT SALOHIYATINI OSHIRISHNING YASHIL MEXANIZMI……………………………………………………………………………437
Turayeva Irodaxon Lochinbek qizi. SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH: XALQARO VA MILLIY AMALIYOTLAR HAMDA ISTIQBOLLI YO'NALISHLAR……………………………….440
Xolmo'minov Xumoyun Odil o'g'li. Milliy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishning xalqaro va milliy maqsadlariga erishishda logistik xizmatlarni takomillashtirish yo'nalishlari……………446
Yoriyeva Dilafro'z Oltinovna. Buxoro viloyatini barqaror rivojlantirishda xizmat ko'rsatish korxonalarini tashkil qilish va raqobatbardoshligini oshirishning o'ziga xos xususiyatlari……..449
Ғафуров Олимжон Ғолиб ўғли. VALYUTA SIYOSATI USULLARI VA QARAMA-QARSHILIKLARI……………………………………………………………………………456
Даврон Кесимов. ХУСУСИЙ ТИББИЁТНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ВА АҲАМИЯТИ……460
Qudratov Alisher Alijanovich, Bo`riboyev Qobil G`ayrat o`g`li. Korxonalarda texnologik jarayonlarni modernizatsiyalash hisobidan mahsulot tannarxini pasaytirishning moliyaviy masalalari……………………………………………………………………………...465
Зафар Мирзаев. Саноат корхоналарида иқтисодий ўсишни таъминлаш……………………467
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Nuriddinova Gulsanam Bahriddin qizi. O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadida kichik va o'rta biznes subyektlarini davlat tomonidan qo'llab quvvatlashga zamonaviy yondashuvlar………………………………………………………470
Ходжаева Дилбар Хуршидовна, КОНЦЕПЦИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ…………………………475
Abdulatifkhon Jamshidkhon ugli Anvarkhonov. UZBEKISTAN'S PLACE IN THE INTERNATIONAL SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS RATING AND WAYS TO IMPROVE IT ……………………………………………………………………………478
Malikova Shoiraoy Baxtiyorovna XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI MODERNIZATSIYA QILISH VA BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA SIYOSATI VA JALB QILISH MEXANIZMLARINING TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI……………………484
Anvarova Zarrina Saidovna, Mamlakatimiz qishloq xo`jaligida sug'urta tizimiga innovatsion yondashuv…………………………………………………………………………………..489
Xudoyqulov Husen Ahadovich, BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI VA ULARNING RAQOBATBARDOSHLIK DARAJASI YO'NALISHLARI………………………………………………………………………492
II sho'ba. Ekologiya va biologik xilma-xillikni asrashning ustuvor yo'nalsilari………………..498
Hamrayev Diyorjon Xonnazar o'g'li, Esanov Husniddin Qurbonovich. OQTOG' BOTANIK GEOGRAFIK RAYONI FLORASIDAGI YUKSAK O'SIMLIKLARNING O'RGANILGANLIK HOLATI……………………………………………………………498
Qoriyev Mirzoxid Rustamjonovich, Solijonova Marhaboxon Sanjarbek qizi. ANTROPOGEN OMILLAR TA'SIRIDA YER YUZASIDAN BUTUNLAY YO'Q BO'LIB KETGAN QUSH TURLARI……………………………………………………………………………501
Saydaliyev Ismoiljon Nurmamatovich. EKOLOGIK MUVOZANATNI SAQLASHDA TRANSPORT VOSITALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH…...507
Allamurotov Akmal Lola o'g'li, Abduraimov Ozodbek Sultankulovich, Maxmudov Azizbek Valijonovich, Mavlanov Bekzod Jo'rabekovich. FERULA VARIA (SCHRENK) TRAUTV. NING GULLASH BIOLOGIYASI VA URUG' MAHSULDORLIGI………………………………510
E.E.Isomov1, G.R.Djumayeva1, J.N.Mahammadiyev. ARTISHOK NAVLARINING O'SISH SHAROITIGA KO'RA QIYOSIY TAHLILI (ONTOGENEZ)………………………………514
Kadirova Maraljan Matyakubovna, Xikmatilloyev Mirjon Xamidjonovich. OB-HAVO IFLOSLANISHINING ATROF – MUHITGA TA'SIRI……………………………………521
Masharipov Adamboy Atanazarovich, Atanazarov Suxrob Kadamovich. ATROF MUHIT MUHOFAZASIDA EKOLOGIK MONITORINGNI AHAMIYATI…………………………527

Masharipov Adamboy Atanazarovich, Yusupov Zafar Ergash o‘g’li. BIOLOGIK XILMA-XILLIK INDEKSI YORDAMIDA O‘SIMLIKLAR VA HAYVONOT DUNYOSINING HOLATINI BAHOLASH……………………………………………………………………………..530
Qozoqov Najmiddin Isomiddinovich. Cho‘l yaylovlar ixtisoslashuvini global iqlim o‘zgarishi sharoitlariga moslashtirishning iqtisodiy jihatlari……………………………………………535
Masharipov Adamboy Atanazarovich, Omonboyeva Maftuna. EKOLOGIK XAVFSIZLIK VA SUV RESURSLARINING AHAMIYATI: AGROSANOAT MAJMUASIDA SUVNI TEJASHGA QARATILGAN INNOVATSION YONDASHUVLAR………………………………………540
Ramazonov Baxtiyor Ramazonovich. ATROF –MUHITNI MUHOFAZA QILISH VA BIOXILMA-XILLIKNI ASRASH INSONIYAT OLDIDA TURGAN ENG DOLZARB MUAMMO……………………………………………………………………………………553
Tursunov Jaxongir Isroilovich, Jo‘rayeva Mashxuraxon Hikmatillo qizi. Murodov Sirojiddin Ahmatovich. O‘ZBEKISTON CHO‘L HUDUDIDA YOVVOYI HOLDA O‘SADIGAN CISTANCHE MONGOLICA O‘SIMLIGINING BIOLOGIK FAOL BIRIKMALAR TARKIBI VA MIQDORIY TAHLILI VA UNDAN OQILONA FOYDALANISH………………………...560
Orzimatov Jahongir Tajaliyevich ,Umurqulov Shahzodbek Xamdamjon o‘g‘li. HYDRAULIC PARAMETERS OF VERTICAL SEWER PIPES……………………………………………565
Boyatova Guzalxon Ibrohimovna, Yuldashev Xusanboy Ergashali o‘g‘li, Yusupov Ziyoviddin Olimjon o‘g‘li. Effective DNA extraction technique for Helichrysum species……………………568
Кирйигитов Х.Б. Халкузиева М. А, БИОЛОГИК ХИЛМА-ХИЛЛИКНИ ТАЪМИНЛАШДА FERULA TADSHIKORUM PIMENOV НИ ЕТИШТИРИШНИНГ ИСТИҚБОЛЛАРИ……………………………………………………………………...571
Эшонов Муҳаммад Айюб Хошимжон ўғли. АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШДА РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ ИМТИЁЗЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ…..572
Bobomurodov Qayimjon Xomidovich, The impact of the green economy on the construction materials industry……………………………………………………………………………...577
Anvarova Orzigul Anvar qizi. O‘RTA ZARAFSHON BOTANIK-GEOGRAFIK RAYONINI TO‘R TIZIMLI XARITALASH VA KUTILAYOTGAN NATIJALAR………………………...582
Abdusamadova Zarina Shobiddin qizi ATROF-MUHITNI OQILONA BOSHQARISHDA YER SERVITUTINING TUTGAN O‘RNI VA QISHLOQ XO‘JALIGIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO‘LLASH……………………………………………………..586
Nasimov Dilshodbek Hotam o‘gli .O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA YASHIL TEXNOLOGIYALAR VA EKOLOGIK MUAMMOLARNI HAL ETISH YO‘LLARI………..591
Atajanova Araztaj Magsat Qizi. O‘zbekistonda bioxilma-xillikni saqlash, maqsad va vazifalari…………………………………………………………………………………595
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o‘g‘li. Abdurahmonova Dilafro‘z. QISHLOQ XO‘JALIGIDA EKOLOGIK BARQARORLIK: ATROF-MUHITNI MUHOFAZA QILISH VA OQILONA BOSHQARISH STRATEGIYALARI……………………………………………………...597
Jo‘rayeva Shahzoda Bobur qizi. BIOLOGIK XILMA-XILLIK VA UNING BARQAROR OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI YARATISHDAGI TURGAN O‘RNI……………………………600
Karimov Baxtiyor Qurbon o‘g‘li SHIMOLIY TURKISTON BOTANIK-GEOGRAFIK RAYONIDA OLIB BORILGAN TADQIQOTLAR VA KUTILAYOTGAN NATIJALAR……………………………………………………………………………..603
Masharipov Adamboy Atanazarovich, Atanazarov Suxrob Kadamovich. ATROF MUHIT MUHOFAZASIDA EKOLOGIK MONITORINGNI AHAMIYATI……………………………609
Muhammadov Fazliddin Faxriddin o‘g‘li, TABIATNI MUHOFAZA QILISHNING HUQUQIY VA IJTIMOIY JIHATLARI……………………………………………………………...612
Qurbonova Nafisa Shavkat qizi. EKOLOGIK MUAMMOLAR OMMAVIY AXBOROT VOSITALARIDA YORITILISHINING DOLZARBLIGI………………………………………615
Sadinova Maksuda Azamjonovna. DEVELOPING ECOTOURISM IN SAMARKAND UNDER THE CONDITIONS OF A GREEN ECONOMY…………………………………………….618

Soatov Anvar Mahkamovich, EKOLOGIK ONG VA EKOLOGIK BOSHQARUV BIOXILMA-XILLIKNING BOSH OMILI SIFATIDA……………………………………………………….623
Temirbekov Sayfiddin Farxodjon o‘g‘li, SUN’IY INTELLEKT YORDAMIDA TABIIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA ULARNING XAVFSIZLIGI………...625
Toshtemirov Abduvalixon Abdivohid o‘g’li. O‘ZBEKISTONDA TABIAT VA ATROF MUHITGA BO‘LGAN MUNOSABATNING TARIXIY ILDIZLARI (QADIMGI VA ILK O‘RTA ASRLAR)……………………………………………………………………………..628
Aliyeva K.B., Razzaqova O.B., Abulfayzov H.Sh. O‘rta Osiyoning endem Elymus turlarini bioiqlimiy modellashtirish…………………………………………………………………633
Akbarova Kamola Ilhom qizi, MOLGUZAR BOTANIK-GEOGRAFIK RAYONIDA TARQALGAN SAPINDACEAE OILASIGA MANSUB ACER L. TURKUM TURLARI……………………………………………………………………………………..642
Tursunbayeva Iroda Shukrullo qizi. QORAQPLPOG’ISTON EKOLOGIK MUHITIDA QUYONCHILIK SOHASINING XALQ XO‘JALIGIDAGI AHAMIYATI…………………...649
Tursunbayeva Iroda Shukrullo qizi. QORAQOLPOG’ISTON MINTAQASIDA ECHKICILIK SOHASI YASHIL IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISH………………………………..650
Ataxonova Sayyora Koraboyevna. BARQAROR RIVOJLAANISHNING XALQARO VA MILLIY MAQSADLARIGA ERISHISHNING AMALIYOTI VA ISTIQBOL YO‘NALISHLARI………………………………………………………………………….653
Gapparov Bexzod Nematillayevich. ZAMONAVIY EKOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING INNOVATSION YECHIMLARI……………………………………………….657
Шилец А.Н., Дарибекова Н.С. ПРОБЛЕМЫ ЗАГРЯЗНЕНИЯ ВОЗДУХА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН………………………………………………………………………………659
Kadirova Maraljon Matyakubovna, Oltiyeva Sevara Usmonovna. EKOLOGIYA VA BIOLOGIK XILMA-XILLIKNI ASRASHNING USTUVOR YO‘NALISHLARI…………………………661

8. Pearce D., Markandya A., Barbier E.B. Blueprint for a Green Economy. – London: Earthscan, 1989. - 192 p.
9. Вахабов А., Хажибакиев Ш., Утемуратова Г. va b.q. «Зеленая экономика» Учебник. – Т.: Издательство «Инновационное развитие» 2023, 208 с.
10. Yavmutov D.Sh. Yashil iqtisodiyotga o'tish sharoitida mintaqani barqaror rivojlantirish masalalari. Monografiya. / - Buxoro. Sadriddin Salim Buxoriy. 2024. -212 b.
11.Экономический рост. Материал из Википедии — свободной энциклопедии. https://ru.wikipedia.org/wiki/.
12. Зеленое развитие. http://cawater-info.net/green-growth/index.
13.«Зеленое» развитие (Экоцивилизация). http://russian.china.org.cn/china /China_Key_Words/2023-01/09/content_85047524.htm.
14. Зеленая экономика: здравохранение / United Nations Environmental Programme: Green Economy /http://www. unep.org/greeneconomy /Portals/ 88/documents/research_products/briefingpapers/ Ru_GE_HEALTH.pdf.
15. Beder, S. 2011, 'Environmental economics and ecological economics: the contribution of interdisciplinary to understanding, influence and effectiveness', Environmental Conservation, vol. 38, no. 2, pp. 140-150.
16. Биоэкономика. Википедия, свободной энциклопедия. https://en.wikipedia. org/wiki/Bioeconomy.

Abdulloyev Asliddin Junaydulloyevich
BuxDU Iqtisodiyot kafedrasi mudiri i.f.d.,professor

IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH VA "YASHIL IQTISODIYOT"

Zamonaviy dunyoda yashil iqtisodiyot mavzusi so'nggi bir necha yil ichida eng dolzarb mavzulardan biri hisoblanadi. "Yashil" iqtisodiyotga o'tishning asosiy vazifalaridan biri iqtisodiyotning energiya samaradorligini oshirish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishdan iborat. Bunga texnologiyalarni modernizatsiyalash va moliyaviy mexanizmlarni rivojlantirish orqali erishiladi.

2018-yilda O'zbekiston Respublikasi **Iqlim bo'yicha Parij bitimini** (Parij, 2015-yil 12-dekabr) ratifikatsiya qildi va uni amalga oshirish bo'yicha milliy miqyosda belgilangan ulush - 2030- yilgacha YalM birligiga to'g'ri keladigan parnik gazlar chiqarilishini 2010-yil darajasidan 10 foizga kamaytirish bo'yicha miqdoriy majburiyatni o'z zimmasiga oldi[9].

Mamlakatda Parij bitimi majburiyatlarini bajarish doirasida parnik gazlar chiqarilishini kamaytirishning o'rta muddatli ustuvor yo'nalishlari iqtisodiyotda energiya va resurs ko'p ishlatilishini kamaytirish, ishlab chiqarishga energiya tejovchi texnologiyalari keng joriy etish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish, Orolbo'yida ekologik inqiroz oqibatlarini bartaraf etishni nazarda tutuvchi qator strategik va tarmoq rejalari, dasturlari, shuningdek, normativ-huquqiy hujjatlar orqali amalga oshirilmoqda.

Shunday qilib, dunyo bo'yicha atrof-muhitning holati va ifloslanishi bo'yicha tadqiqotga ko'ra, deyarli barcha tabiiy resurslar jiddiy antropogen bosimga duchor bo'lgan. Bu kabi ekologik iqtisodiy muommalar iqtisodiyotni yashillashtirishni taqozo etadi.

XXI asr boshida Birlashgan Millatlar Tashkiloti insoniyat taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlari o'zaro bog'liq bo'lgan 17 ta global maqsadlarni ilgari surdi. Birlashgan Millatlar Tashkilotining atrof-muhit bo'yicha dasturi (UNEP) tomonidan qo'llabquvvatlangan Oksford universitetining Global tiklanish observatoriyasi tomonidan o'tkazilgan tadqiqotiga

[9] https://lex.uz/docs/-3924460

ko'ra, qayta tiklash uchun umumiy xarajatlarning 20% dan kamrog'i atrof-muhit muammolariga ajratiladi[10].

O'zbekiston Respublikasi Prezidentning 2023-yil 2-dekabrdagi «2030 yilgacha O'zbekiston Respublikasining «yashil» iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-436-son qarori qabul qilindi[11].

2030 yilgacha O'zbekiston Respublikasida «yashil» iqtisodiyotga o'tish va «yashil» o'sishni ta'minlash dasturi tasdiqlandi. U quyidagi strategik maqsadlarga erishishga mo'ljallangan:

- issiqxona gazlarining ajratmalarini 2010 yildagi darajadan 35%ga qisqartirish;
- qayta tiklanuvchi energiya manbalarining ishlab chiqarish quvvatini 15 GVt ga oshirish va ularning ulushini elektr energiyasini ishlab chiqarish umumiy hajmining 30%idan ko'prog'iga yetkazish;
- sanoat sohasida energiya samaradorligini kamida 20%ga oshirish;
- yalpi ichki mahsulot birligiga to'g'ri keladigan energiya sarfi hajmini, shu jumladan, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish hisobiga 30%ga kamaytirish;
- iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida suvdan foydalanish samaradorligini sezilarli darajada oshirish, 1 mln gektargacha maydonda suv tejovchi sug'orish texnologiyasini joriy etish;
- yiliga 200 mln ko'chat ekish va ko'chatlarning umumiy sonini 1 mlrd dan oshirish orqali shaharlardagi yashil maydonlarni 30%dan ortiqroqqa kengaytirish;
- qattiq maishiy chiqindilarni qayta ishlash darajasini 65%dan oshirish va boshqalar.

Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi «yashil» iqtisodiyotni ilgari surish va «yashil» o'sish tamoyillarini joriy etish, iqtisodiyot tarmoqlarida issiqxona gazlari tashlanmalarini qisqartirishga doir faoliyatni muvofiqlashtirish bo'yicha vakolatli organ etib belgilandi.

Barqaror rivojlanish nafaqat iqtisodiy o'sish va ijtimoiy holatni ta'minlash, balki ekologik xavfsizlikni ham ta'minlashni nazarda tutadi. Yashil iqtisodiyot – barqaror rivojlanishning muhim tarkibiy qismi bo'lib, uning asosiy maqsadi ekologik toza texnologiyalarni rivojlantirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini kengaytirish, chiqindilarni kamaytirish va resurslarni samarali boshqarish orqali iqtisodiy va ekologik barqarorlikni ta'minlashdir.

Yashil iqtisodiyotning o'ziga xosligi shundaki, u iqtisodiy o'sishni ekologik zarar yetkazmasdan amalga oshirishni ta'minlashga qaratilgan. Bu yondashuvning afzalliklari ko'plab sohalarda o'z aksini topmoqda: yangi ish o'rinlarini yaratish, atrof-muhitni himoya qilish, energiya samaradorligini oshirish va ijtimoiy farovonlikni ta'minlash. Shu bois, yashil iqtisodiyot global rivojlanish uchun zaruriy vosita sifatida tan olinmoqda.

Ushbu qismda yashil iqtisodiyotning barqaror rivojlanishdagi o'rni, uning ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy afzalliklari, shuningdek, dunyo miqyosida yashil iqtisodiyotga o'tishning ahamiyati keng tahlil qilinadi.

Barqaror rivojlanishni ta'minlashda yashil iqtisodiyotning o'rni bugungi kunda jamiyat va iqtisodiyot uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Yashil iqtisodiyot atrof-muhitni himoya qilish, iqtisodiy o'sishni barqaror ravishda amalga oshirish va ijtimoiy farovonlikni oshirishga qaratilgan kompleks yondashuvni anglatadi. Uning asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat:

1. **Ekologik barqarorlik (xavfsizlik)**

Yashil iqtisodiyotning eng asosiy maqsadi ekologik xavfsizlikni ta'minlashdir. Bu qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish, chiqindilarni kamaytirish, resurslarni samarali boshqarish va tabiiy resurslarning holatini yaxshilashni o'z ichiga oladi. Masalan, quyosh, shamol va boshqa ekologik toza energiya manbalaridan foydalanish orqali energiya manbalariga

[10] https://uz.wikipedia.org/wiki/Birlashgan_Millatlar_Tashkiloti
[11] https://lex.uz/docs/-6303230

bo'lgan ehtiyoj kamayadi va atmosferaga chiqariladigan zararli gazlar soni qisqaradi. Bu o'z navbatida iqlim o'zgarishini sekinlashtirishga yordam beradi.

2. **Iqtisodiy o'sish va barqarorlik**

Yashil iqtisodiyot iqtisodiy o'sishni ekologik zarar yetkazmasdan amalga oshirishni ko'zda tutadi. Yashil texnologiyalar va energiya samaradorligini oshirish yangi ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlash imkonini beradi. Masalan, qayta tiklanuvchi energiya sektori va yashil infratuzilma loyihalari yangi ish o'rinlarini yaratish bilan birga, uzoq muddatda energiya va resurslar sarfini kamaytiradi.

3. **Ijtimoiy farovonlik**

Yashil iqtisodiyotning yana bir muhim jihati ijtimoiy adolat va tenglikni ta'minlash. Yashil iqtisodiyot jamiyatda teng imkoniyatlarni yaratishga xizmat qiladi, qashshoqlikni kamaytiradi va farovonlikni oshiradi. Yashil texnologiyalarga sarmoya kiritish orqali qishloq hududlarida yangi ish o'rinlari yaratiladi, shuningdek, ekologik xavfsiz transport tizimlari, ta'lim va sog'liqni saqlash sohalarida ijtimoiy xizmatlar yaxshilanadi.

4. **Innovatsiyalar va yangi texnologiyalar**

Yashil iqtisodiyot innovatsion texnologiyalarni rivojlantirishga turtki beradi. Yangi texnologiyalar nafaqat iqtisodiy o'sishga, balki ekologik xavfsizlikni ta'minlashga ham yordam beradi. "Yashil" texnologiyalar, masalan, elektr transport vositalari, qayta tiklanuvchi energiya tizimlari va chiqindilarni qayta ishlash jarayonlari iqtisodiy va ekologik manfaatlarni birlashtiradi.

Xulosa Yashil iqtisodiyot barqaror rivojlanishning asosiy omili sifatida ekologik xavfsizlikni ta'minlash, iqtisodiy o'sishni barqarorlashtirish va ijtimoiy tenglikni oshirishga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv nafaqat global iqlim o'zgarishini bartaraf etishga yordam beradi, balki yangi ish o'rinlarini yaratadi, iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi va jamiyatda adolatni ta'minlaydi. Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida davlatlarning ishtiroki muhim ahamiyatga ega bo'lib, uning keng tarqalishi dunyo miqyosida ekologik barqarorlikni ta'minlashga katta hissa qo'shadi.

Salayev San'atbek Komilovich,
i.f.d, Ma'mun NTM professori
Vaisov Dilshod Ibodullayevich,
Ma'mun NTM o'qituvchisi, URDU mustaqil tadqiqotchisi

TIBBIY XIZMATLAR KO'RSATUVCHI KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Annotatsiya. Mazkur maqola Yangi O'zbekiston - 2030 strategiyasida tibbiy xizmatlar ko'rsatuvchi kichik biznes subyektlari faoliyatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari xususiyatlarini o'rganish, tavsiflash va tasniflashga bag'ishlangan bo'lib, ularning tibbiy xizmatlar sifati hamda raqobatbardoshligini ta'minlashga bo'lgan ta'siri va bog'liqligi tadqiq qilingan.

Аннотация. Данная статья посвящена изучению, характеристике и классификации особенностей приоритетных направлений развития деятельности субъектов малого бизнеса, предоставляющих медицинские услуги в новой стратегии Узбекистана 2030, исследованию их влияния и связи с обеспечением качества и конкурентоспособности медицинских услуг.

Annotation.This article is devoted to the study, description and classification of the features of priority areas for the development of the activities of small business entities providing medical services in the new Uzbekistan 2030 strategy, and their impact and dependence on the quality of medical services and ensuring competitiveness are researched.